

# NOTES FLORÍSTIQUES I COROLÒGIQUES DE LA SERRA DE SANT GERVÀS (PREPIRINEUS CENTRALS)<sup>1</sup>

M.<sup>a</sup> Teresa PERDIGÓ i ARISÓ<sup>2</sup>

*RESUMEN.*—Comentamos unas 88 especies poco conocidas de la Sierra de Sant Gervàs (Prepirineo central catalán). Ofrecemos nuevas localidades y anotamos su ecología y distribución para la mayoría.

*SUMMARY.*—Records of 88 poorly mentioned species collected in the Sant Gervàs region of the Central Prepyrenees are given. The author makes remarks about the chorology of several of them.

## INTRODUCCIÓ

Publiquem aquí algunes notes referents a la flora de la Serra de Sant Gervàs, zona prepirinenca en la qual estem treballant ja fa uns anys (vegeu bibliografia). L'estudi realitzat comprèn Sant Gervàs com a massís principal i també les zones del voltant, és a dir, a l'Oest la Faiada de Malpàs, cap al Nord el Pla del Mont fins al Coll de Perves, i al Sud de Sant Gervàs la part septentrional de la Terreta; quant a l'Est, la Serra de Set Comelles pel cantó de Cèrvoles i fins al riu Flamicell.

En el país estudiat trobem, d'una part, tàxons d'area boreoalpina o eurosiberiana que atènyen a Sant Gervàs el seu límit meridional o quasi i que viuen bé a les cotes més altes de la zona: a la carena de Sant Gervàs, entre els cims de l'Avedoga (1.839 m) i la Pala del Teller (1.887 m), UTM CG18 i 28, o també al cim de la Faiada de Malpàs (1.701 m), UTM CG19.

Certes plantes eurosiberianes troben el seu òptim en l'ambient humit i fresc de les fagedes (Faiada de Malpàs o Trepadús) o en les parts més obagues de les rouredes com ara les de Montiberri o la de Pinyana. Al vessant Nord de Sant Gervàs, ara sense bosc, hi viuen també bastantes plantes que normalment es troben a les fagedes o a les avetoses.

---

<sup>1</sup> Aquest estudi s'integra en el projecte d'investigació del C.S.I.C., subvencionat per la CAICYT (n.º 2-404), sobre la flora i vegetació dels Prepirineus centrals.

<sup>2</sup> Dept. de Biologia Vegetal. Fac. de Biologia. Universitat de Barcelona. BARCELONA.

Son restes de l'avetosa amb faig que s'hi trobava abans que fos destruïda cap a la meitat del segle passat.

Algunes de les plantes observades tenen el seu òptim en el Pirineu Central i d'altres són espècies de caràcter atlàntic que han vingut desde l'Oest i troben a Sant Gervàs un límit oriental.

Els tàxons mencionats conviuen amb altres d'origen ibèric i també amb plantes oromediterrànies que arriben a Sant Gervàs pel Sud i pel Sudoest. També hi ha plantes pròpies de climes esteparis, molt continentals, que es fan a les brolles i joncedes o, de vegades, en els afloraments de guix. Naturalment, hi ha també una flora de tipus mediterrani a les parts més baixes i assolellades.

Hem fet una tria dels tàxons més interessants, però hem deixat de banda algunes plantes que, tot i essent notables, ja havien estat citades explícitament de Sant Gervàs per M. GRUBER o per nosaltres mateixos.

Per a cada una de les localitats mencionades donem el quadrat UTM de 10x10 km i l'alçària sobre el nivell del mar.

#### **Aconitum anthora** L.

Oròfit europeu que es troba als herbassars megafòrbics del cim de la Faiada de Malpàs, 1.700 m (CG19). També vora la Pala del Teller, 1.800 m (CG18). Planta citada per PUJADAS (1981) a la Serra del Boumort.

#### **Aethionema saxatile** (L.) R.Br. subsp. **ovalifolium** (CD.) Rouy et Fouc.

Es fa de manera relativament abundant pels vessants pedregosos de la Faiada de Malpàs i en alguns indrets de la cara N de Sant Gervàs. De 1.400 a 1.700 m (CG18, 19 i 28).

#### **Alchemilla colorata** Buser

Creix als prats mesòfils de Sant Gervàs i de la Faiada de Malpàs, sobre sòls poc o molt rentats, de 1.500 a 1.700 m d'altitud (CG18, 19 i 28). *Alchemilla flabellata* Buser hi és també bastant comú i hi hem reconegut, així mateix, altres congèneres com *A. connivens* Buser i *A. vetteri* Buser, menys freqüents.

#### **Allium vineale** L.

Es troba al cim de Sant Gervàs, a 1.800 m; i a la Pala del Teller, als prats secs culminals, a 1.870 m (CG18 i 28). Més aviat escàs.

#### **Althaea hirsuta** L.

Planta latemediterrània que trobem abundantment al Pla de Montiberri, 1.100 m (CG19), en antics camps de cereals abandonats. També l'hem vista prop de Corrunçui, 1.200 m (CG28 i 29). VIVES (1964) La cita del Solsonès en les mateixes condicions ecològiques.

#### **Alyssum alpestre** L. subsp. **serpyllifolium** (Desf.) Rouy et Fouc.

Aquesta planta és abundant a les pedrusques culminals de Sant Gervàs, 1.800 m; a la Pala del Teller, 1.880 m; una mica per tota la cresta de Sant Gervàs i al Coll del Portús, 1.675 m (CG28 i 29). Es considera oròfit circummediterrani.

#### **Androsace maxima** L.

Es fa a Sant Gervàs a les pastures seques, com per exemple al Graller de Sant Roc, 1.500 m. És abundant en antics conreus de cereals com al Pla de Montiberri, 1.100 m (CG18 i 19).

#### **Andryala ragusina** L.

Pròpia de codolars mediterranis. Creix esparsament a les coves de Sopeira, 720 m (CG18) i al barranc de Cadolla, 850 m (CG28). És abundant més cap al Sud, per exemple, a la vora del riu Guart, prop de Benavarri.

#### **Arabis corymbiflora** Vest var. **hirta** (Koch) Thellung

Apareix a les pastures calcícoles de l'aliança *Festucion gautieri*, als pendents alts de l'Avedoga, de 1.700 a 1.800 m (CG18 i 19). Oròfit alpi que es fa en condicions similars a la Serra del Taús (MASALLES *et al.*, 1986) a l'Est, i a la Serra de Cis (ROMO, 1983) a l'Oest.

**Arenaria aggregata (L.) Loisel subsp. *erinacea* (Boiss.) Font Quer**

Aquest taxon rar a Sant Gervàs, l'hi hem trobat només a la zona culminal, a uns 1.780 m (CG28). Correspon a la var. *microphylla* Font Quer, que, segons aquest autor, es fa a les muntanyes aragoneses (Sierra de Albarracín).

**Astragalus monspessulanus L. var. *alpinus* Fouc.**

Relativament freqüent als prats de *Festucion gautieri*: la Muntanyeta de Llastarri, 1.750 m (CG18); vessant Nord de Sant Gervàs, 1.650 m (CG28).

**Astragalus purpureus Lamk.**

Oròfit submediterrani que es fa a Sant Gervàs, a les pastures calcàries més o menys seques i de vegades sobre calcària esmicolada, entre les branques d'*Arctostaphylos uva-ursi*. Coll de Sant Roc d'Adons, Camí de Montiberri, Pla del Mont, de 1.200 a 1.500 m (CG18, 19 i 29). És més o menys freqüent a totes les serres prepirinenques catalanes. A Sant Gervàs, hi apareix esparsament però de forma local hi fa grans poblacions.

**Astragalus sempervirens Lamk. subsp. *catalaunicus* (Br.-Bl.) Laínz**

Fa pulvínuls als pasturatges secs de l'alta muntanya (*Festucetum gautieri*). Cara N de Sant Gervàs, 1.500 a 1.700 m (CG18 i 28).

**Atropa belladonna L.**

Planta eurosiberiana que creix al Pas d'Escales, vora Sopeira, en uns marges vora el poblet de Montiberri; i també prop de Pinyana, en terrenys poc o molt ruderalitzats i ombrívols. De 760 a 1.200 m (CG19, 28 i 29).

**Avenula pubescens (Hudson) Dumort.**

Aquesta planta creix als prats i als herbassars, vora les fagedes, o també als prats de *Mesobromion*. Vora Adons, Obagues de Trepadús, de 1.300 a 1.600 m (CG19 i 28). Ha estat citada de la Serra de Taús, a l'Est de Sant Gervàs, i a la Serra de Cis a l'Oest.

**Bellardiochloa violacea (Bellardi) Chiov.**

La trobem al vessant N de Sant Gervàs als rasos del *Festucion gautieri*, de 1.500 a 1.800 m (CG18 i 28), en sòls poc o molt rentats. Ha estat citada, com la planta precedent, d'altres massissos orientals i occidentals.

**Botrychium lunaria (L.) Swartz in Schrader**

Es fa a les pastures més o menys acidòfiles de la cara N de Sant Gervàs, de 1.400 a 1.700 m d'altitud. (CG18 i 28).

**Bulbocodium vernum L.**

Es troba a tota la carena de Sant Gervàs, als prats culminals. També a la faiada de Malpàs, 1.600 a 1.880 m (CG18, 19 i 28).

**Bupleurum angulosum L.**

Viu a Sant Gervàs a les esclatxes de les roques calcàries. Trobem aquest taxon, tant a la cinglera culminal de Sant Gervàs, com vora el pas de Portús, de 1.650 a 1.800 m. També viu bé vora Casterner de les Olles, a només 900 m d'alçada (CG18, 19 i 28).

**Bupleurum rotundifolium L.**

Planta latemediterrània que es troba als antics conreus de cereals a Montiberri i a Corruñui, 1.100 a 1.200 m (CG19 i 29). Es coneix també del Montsec (ROMO, 1988) i del Solsonès.

**Campanula latifolia L.**

Hem trobat aquesta planta al cim de la faiada de Malpàs, en racons ombrius, a 1.690 m (CG19). També vora el cim de Sant Gervàs, a 1.675 m (CG28). És citada a la vall de Boí per CARRILLO, 1984.

**Carex montana L.**

És força abundant a Sant Gervàs. Prat Llong, 1.620 m; Barranc Fondo de Casterner, 1.200 m (CG19).

### **Centaurea nigra L.**

Junt amb *Centaurea jacea* (sensu lato), es troba sovint a Sant Gervàs, en zones montanes i subalpines. Aquestes dues espècies s'hibriden i originen una sèrie de tàxons intermedis entre els quals figuraria *C. vinyalsii* Sennen. De 1.000 a 1.650 m (CG18, 19, 28 i 29).

### **Cephalanthera rubra (L.) L.C.M. Richard**

L'hem trobada a les rouredes clares de Montiberri i prop del coll de Sant Roc, de 1.200 a 1.500 m (CG19).

### **Chenopodium foliosum Ascherson subsp. foliosum**

Planta rara, que sembla tenir preferència pels sòls remoguts. Cap als 1.400 m, vora l'ermita de Sant Roc; camí de Prat llong (CG19). Citada també al Montsec i al Boumort.

### **Conopodium majus (Gouan) Loret subsp. ramosum Silvestre**

Aquesta umbel·lífera no és pas rara als prats secs i a les pedrusques: vora Viu de Llevata; Montiberri; sobre el Graller de Sant Roc; prop d'Adons, etc. De 1.100 a 1.700 m (CG18, 19 i 28).

### **Convallaria majalis L.**

Només hem trobat aquesta planta en les zones més pregones de les fagedes: faiada de Malpàs o fageda de Trepadús. Cap a uns 1.500 m d'alçada. Planta citada a la serra de Cis (ROMO, 1983) i a Aubenç (MOLERO *et* VIGO, 1981).

### **Corydalis solida (L.) Swartz subsp. solida**

Planta eurosiberiana, que trobem abundantment a Sant Gervàs, en llocs oberts i a les zones culminals. Prats dels cims de l'Avedoga i de Sant Gervàs. Dalt de la faiada de Malpàs. Pla del Mont. De 1.550 a 1.880 m (CG18, 19, 28 i 29). Planta poc citada als Prepirineus. Citada al Cadí per FARRÁS *et al.*, 1981).

### **Cotoneaster nebrodensis (Guss.) C. Koch**

Aquest taxon, de distribució submediterrània, creix sobre les roques i en els pendents assolellats i desforestats, de 1.300 a 1.600 m (CG18, 19, 28 i 29). També és abundant a la zona *Cotoneaster integerrimus* Medicus, de distribució lateboreal i alpina, i hom troba així mateix l'hibrid *C. x intermedius* Coste.

### **Dactylorhiza incarnata (L.) Soo subsp. incarnata**

L'hem trobat pujant d'Adons cap al Portús, 1.500 m (CG28). Citat també al Cadí.

### **Danthonia decumbens (L.) DC.**

Creix als pendents septentrionals de Sant Gervàs i també cap al Barranc Fondo de Casterner. De 1.200 a 1.600 m (CG19 i 28).

### **Daphne cneorum L.**

Freqüent a totes les cotes altes; cims i cresta de Sant Gervàs, faiada de Malpàs, pla del Mont. De 1.500 a 1.800 m (CG18, 19, 28 i 29).

### **Deschampsia refracta (Lag.) Roemer & Schultes**

Prop del poble de Casterner de les Olles, a uns 950 m (CG19).

### **Dianthus armeria L.**

Planta bastant rara. L'hem trobada als prats secs prop d'Adons, a Viu de Llevata i al camí de Llastarri. De 1.200 a 1.400 m (CG18, 19 i 29). Està citada a la part baixa de la vall de Bol (NINOT, 1984)

### **Dipsacus pilosus L.**

L'hem trobat només als marges de la fageda de Montiberri, a 1.550 m (CG19).

### **Doronicum pardalianches L.**

Aquesta planta lateatlàntica es fa a les fagedes de Montiberri i Trepadús i pels pendents de l'Avedoga. De 1.200 a 1.500 m (CG19 i 28). Arriba fins a la serra d'Aubenç (MOLERO *et* VIGO, 1981).

### **Epipactis atrorubens (Hoffm.) Besser subsp. atrorubens**

Relativament abundant a les rouredes de Montiberri i de Cadolla. De 900 a 1.200 m (CG19 i 28).

***Erodium petraeum* (Gouan) Willd. subsp. *glandulosum* (Cav.) Bonnier**

Trobat al coll de la Pedra Picada, 1.512 m (CG28).

***Festuca hervleri* Patzke**

Es fa als prats del cim de la faiada de Malpàs, 1.600 a 1.700 m (CG19).

***Festuca heterophylla* Lam.**

A les roueredes fresques i fagedes és abundant. Montiberri, Trepadús, Roca de Casterner, Barranc Fondo. De 1.000 a 1.600 m (CG19).

***Fragula alnus* Miller**

Creix a la fageda de Montiberri, bé que no hi és abundant, 1.530 m (CG19).

***Galium odoratum* (L.) Scop.**

Es troba sovint a la fageda de Montiberri, de 1.400 a 1.650 m (CG19). Així mateix la trobem cap al cim de l'Avedoga, entre roques, 1.730 m (CG28).

***Gentianella ciliata* (L.) Borkh.**

Aquest taxon apareix esparsament als prats secs sobre el coll de Tono, prop d'unes pinedes de *Pinus sylvestris* replantades, 1.290 m (CG19). Existeix al Solsonès i a la serra de Cis, però tampoc és freqüent.

***Gymnocarplum robertianum* (C.F. Hoffm.) Newm.**

Es fa a les tarteres calcínals dels vessants forestats, de 1.100 a 1.300 m. Trepadús, Sant Gervàs, Montiberri (CG18, 19 i 28).

***Helianthemum nummularium* (L.) Miller subsp. *pyrenaicum* (Janchen) Schinz & Thell.**

Abundant als prats mesòfils. Ermita de Sant Gregori, faiada de Malpàs, Adons. De 900 a 1.500 m (CG18, 19 i 28).

***Iberis saxatilis* L. var. *saxatilis***

Oròfit circummediterrani que és freqüent a les cotes altes de la regió estudiada. Creix bé sobre roques i pedrusques. De 1.500 a 1.880 m (CG18, 28 i 29).

***Jasione crispa* (Pourret) Samp. subsp. *crispa***

Camí del Portús, vessant Nord de Sant Gervàs, 1.725 m (CG28).

***Juniperus oxycedrus* L. subsp. *oxycedrus* var. *lagunae* Pau**

És relativament abundant entre els 1.000 i els 1.500 m d'altitud. Graller de Sant Roc, la Carbonera, sobre Erinyà, pla del Mont (CG18, 19, 28 i 29). És citat al Montsec per ROMO, 1988.

***Jurinea humilis* (Desf.) DC.**

Creix als prats secs dels solells de la regió de Sant Gervàs. Prop de Torre de Tamúrcia, 920 m; Llastarri, 1.200 m (CG18).

***Leucanthemum maximum* (Ramond) DC.**

Planta endèmica pirinenca que creix a l'Avedoga, a 1.600 m (CG28).

***Linum campanulatum* L.**

Abundant als prats rics camefítics de vora d'Adons, 1.400 m; de Prat Llong, 1.500 m, i de la Faiada, 1.690 m (CG18 i 19).

***Luzula nivea* (L.) DC.**

Planta acidòfila subatlàntica que viu bé en sòls rentats a les fagedes. Faiada de Malpàs, 1.680 m (CG19). Citada al Solsonès i a la serra de Cis.

**Luzula sylvatica** (Hudson) Gaudin subsp. **sylvatica**

Es troba a la fageda de Montiberri, en llocs ombrívols i humits, 1.680 m (CG19). És citada de la serra d'Aubeng.

**Medicago rigidula** (L.) Desr. in Lamk. var **gerardi** (Kit.) Burn.

Planta mediterrània que hem recollit prop de l'ermita de Sant Gervàs, 1.350 m (CG28) i a Viu de Llevata, 1.329 m (CG19).

**Melica nutans** L.

Es troba sovint a la fageda de Montiberri i també a la cara N de Sant Gervàs. De 1.300 a 1.700 m (CG18, 19 i 29). *M. uniflora* Retz. no és tan freqüent. Les dues espècies son a la vall de Bof.

**Merendera pyrenalca** (Pourret) P. Fourn.

Planta ibero-pirinenca que creix abundantment a Prat Llong, 1.530 m (CG19), igual que a la vora del Portús, 1.700 m (CG28). Ja citada per BOLÓS i VIGO (1979) del Pallars Jussà, arriba encara més al N de Sant Gervàs, a la vall de Bof, on l'han citat NINOT i CARRILLO (1984).

**Meum athamanticum** Jacq.

Només hem trobat aquest taxon en una fondalada on s'acumula la neu, en petit prat de *Nardus stricta*, cap a la Muntanyeta de Llastarri, 1.800 m (CG18).

**Minuartia cymifera** (Rouy & Fouc) Graebner

Citada per MOLERO i MONTSERRAT, J.M.ª, 1983, del Sistema Ibèric septentrional. Aquest tàxon endèmic apareix vora Viu de Llevata, 1.240 m (CG29), i a la faiada de Malpàs, 1.680 m (CG19). Recolectat el 21-VI-87 amb P. MONTSERRAT, MOLERO *et al.* a les localitats mencionades.

**Narcissus pseudonarcissus** L. subsp. **moschatus** (L.) Baker

Planta provinent dels Pirineus calcaris aragonesos. Citada per ROMO de la serra de Cis. A la zona estudiada, l'hem vista al vessant N de Sant Gervàs. De 1.670 a 1.780 m (CG28).

**Ononis aragonensis** Asso

Planta submediterrània que no és rar a la zona estudiada. Camí a Casterner, 870 m (CG18 i 19). Cadolla, 935 m (CG28).

**Ononis tridentata** L. var. **edentula** Webb in Boug. subvar. **linearifolia** F.Q.

Creix abundantment en els afloraments guixencs. Sobre el convent de Lavaix, 950 m (CG19). Vers Cadolla, 930 m (CG28).

**Orthilia secunda** (L.) House

Hem herboritzat aquesta planta a la fageda de Montiberri, 1.650 m (CG19), i a la cara N de Sant Gervàs, cap a les Boïgues, 1.570 m (CG28).

**Peucedanum cervaria** (L.) Lapeyr.

L'hem collit al coll de Tono d'Adons, a 1.579 m, i a Trepadús, a 1.200 m (CG19).

**Phyteuma charmelii** Vill.

Aquest oròfit del SW d'Europa es fa vora el cim de la Pala del Teller, 1.800 m (CG18), i cap al cim de la Faiada, 1.700 m (CG18). Es troba també al Pallars Sobirà (CARRERAS, 1985), i ha esta citat per E. CARRILLO a Bof.

**Phyteuma hemisphaericum** L.

Oròfit alpi. Viu al cim de Sant Gervàs, a 1.800 m (CG28). També es troba a Bof.

**Plantago argentea** Chaix in Vill.

Troben aquesta planta en els prats d'*Ononidion striatae*. Prat Llong, 1.480 m (CG19); sobre Adons, 1.500 m (CG28). Citat per ROMO al Montsec, etc. (cf. MOLERO *et al.*, en aquest mateix volum).

**Polystichum lonchitis** (L.) Roth.

Llocs molt ombrius i rocosos. Fageda de Montiberri, 1.630 m (CG19); Muntanyeta de Llastarri, 1.700 m (CG18).

**Ribes petraeum** Wulfen in Jacq.

És una planta rara a la regió estudiada. Ha estat recolectada en un fondal de la fageda de Montiberri, 1.630 m (CG19). És rara també a l'estatge montà de la vall de Boí.

**Rorippa islandica** (Oeder) Borbas

Planta artico-alpina que es fa a dalt del Pla del Mont, a la vora d'un estanyol amb *Eleocharis palustris*, 1.650 m (CG29). L'han citada també BENEDÍ *et al.* (1986) de prop de Pobla de Segur. Vegeu també aquest volum (MOLERO *et al.*).

**Rosa glauca** Pourret

Planta eurosiberiana que hem trobat als marges de les fagedes (Montiberri i Trepadús). De 1.450 a 1.600 m (CG19).

**Rosa pouzinii** Tratt.

Relativament abundant a les rouedes clares i marges de bosc sec. Camí a Casterner, Montiberri, Llastarri, Riuet del Convent, Pinyana. De 900 a 1.200 m (CG18, 19 i 28).

**Rubus saxatilis** L.

Aquest tàxon eurosiberià es troba a Aubenç i també a la fageda de Montiberri, 1.530 m (CG19), i a l'Avedoueta, 1.700 m (CG18). Es citat d'Espot i Boí per CARRILLO (1984).

**Sagina saginoides** (L.) Karsten.

Hem herboritzat aquesta planta alpina a dalt del pla del Mont, a 1.553 m (CG29). Es citada al Pallars i a Boí.

**Scabiosa monspelliensis** Jacq.

L'hem observada als indrets més calents de la zona d'estudi. Prat sobre Areny, 810 m; Clot del Vinyer, 920 m (CG18).

**Scabiosa pulsatilloides** Boiss subsp. **macropoda** (Costa ex Willk.) Nyman (*Scabiosa crenata* Cyr. subsp. *pulsatilloides* (Boiss.) F.Q. var. *pallidiaristata* Cad.)

Creix al barranc de Miralles, 780 m (CG18). No l'hem vist més cap al N. Endèmica dels Prepirineus centrals (vegeu MOLERO *et al.*, en aquest mateix volum).

**Senecio doricum** (L.) L. subsp. **gerardii** (Godron & Gren.) Nyman

Aquesta planta, citada del Montsec i d'Aubenç, es fa també al vessant N de Sant Gervàs, de 1.700 a 1.750 m (CG18 i 19).

**Seseli peucedanoides** (Bieb.) Kos. Pol.

Espècie rara als Pirineus catalans. Apareix molt localment a les serres pre-pirinenques. Ha estat citada del Montsec, de la serra de Taús, de la serra de Cis i d'Aubenç. A Sant Gervàs, creix al cim de la faïada de Malpàs, 1.701 m (CG19), i a la Muntanyeta de Llastarri, 1.750 m (CG18).

**Sideritis linearifolia** Lam.

Relativament abundant als prats secs i a les rouedes. Coll de Tono, 1.550 m (CG19); mas del Miquelet, 1.200 m (CG28); Costes del Mont, 1.450 m (CG29).

**Silene italica** (L.) Pers. subsp. **nemoralis** (Waldst. & Kit.) Nyman var. **crassicaulis** Willk. & Costa

Freqüent a les rouedes. Al peu de la Roca de Casterner, 1.200 m (CG18 i 19); Montiberri, 1.400 m (CG19).

**Silene nocturna L.**

Prat al N d'Areny, 800 m (CG18). Presenta caràcters intermediaris entre la subespecie típica i la subsp. *neglecta* (Ten.) Arcan.

**Sisymbrella aspera (L.) Spach.**

És una planta abundant a la vall de l'Isàvena, que hem trobat també en una riera sorrenca del barranc d'Obagues, 1.360 m (CG28).

**Stachys heraclea All.**

Planta més aviat escassa. Creix a les rouredes i els prats del vessant NE de la faiada de Malpàs (pla dels Casals), 1.264 m (CG19).

**Telephium imperati L.**

Roques vora Casterner, 970 m (CG19). També al pas d'Escales, a Sopeira, 720 m (CG18).

**Thymus fontqueri (Jalas) Molero i Rovira**

Abundant als prats secs i a les rouredes de la zona estudiada. Prat Llong, 1.560 m (CG19). Graller de Sant Roc, 1.502 m (CG18).

**Valeriana tuberosa L.**

Planta molt citada dels Prepirineus (Aubenc, Montsec, serra de Cis, Taús,...). L'hem recolectada al serrat del Contador i al Prat Llong. Entre 1.400 i 1.600 m (CG19).

BIBLIOGRAFIA

- BENEDÍ, D.; MOLERO, J. i ROMO, A.M. (1986). Aportacions a la flora dels Prepirineus centrals catalans. *Collect. Bot.*, 16 (2): 383-390.
- BOLÒS, O. de i VIGO, J. (1979). Observacions sobre la flora dels Països Catalans. *Collect. Bot.*, 11 (2): 25-89.
- CARRERAS, J. (1985). *Estudis sobre la flora i la vegetació de Sant Joan de l'Erm i de la Vall de Santa Magdalena*. Tesi inèdita. Barcelona.
- CARRILLO, E. (1984). *La flora i la vegetació de l'Alta muntanya de les Valls d'Espot i Boí*. Tesi inèdita. Barcelona.
- FARRÀS, A.; MASALLES, R.M.; VELASCO, E. i VIGO, J. (1981). Sobre la flora i la vegetació de la Serra del Cadí. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 46: 131-141.
- FONT QUER, P. (1984). *Morfologia, nomenclatura i geografia de l'Arenaria aggregata (L.) Lois*. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- FONT QUER, P. (1950). *Flora Catalana 1: Scabiosa L.* Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- GRUBER, M. (1975). Contribution à la Flore des Pyrénées ariégeoises et catalanes. *Bull. Soc. Hist. Nat. Toulouse*, III (1-2): 64-79.
- GRUBER, M. (1977). Contribution à la flore des Pyrénées ariégeoises et catalanes: 2ème note. *Bull. Soc. Bot. Fr.*, 124: 93-104.
- GRUBER, M. (1981). Espèces indicatrices des différents étages de végétation dans les Pyrénées. *Bull. Soc. Bot. Fr.*, 128: 295-302.



- MASALLES, R.M.; SEBASTIÀ, M.T.; SORIANO, I. i VIGO, J. (1986). Dades per a la flora dels Prepirineus catalans. *Fol. Bot. Misc.*, 5: 117-127.
- MOLERO, J. i VIGO, J. (1981). Aportació al coneixement florístic i geobotànic de la Serra d'Aubenc. *Treballs de l'Inst. Bot. de Barcelona*, IV: 1-82.
- MOLERO BRIONES, J. i MONTSERRAT MARTÍ, J.M.ª (1983). Contribución al conocimiento de la flora del Sistema Ibérico Septentrional. *Collect. Bot.*, 14: 347-374.
- MONTSERRAT, P. (1979). Commentaires sur quelques plantes espagnoles critiques. *Soc. Ech. Pl. vasc. Eur. Occ. et Bass. Médit.*, fasc. 17: 49-55.
- NINOT, J. (1984). *La flora i la vegetació de l'estatge montà de les Valls d'Espot i Boí*. Tesi inèdita. Barcelona.
- PERDIGÓ ARISÓ, M.ª T. (1979) Observacions sobre la vegetació de la Faiada de Malpás. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 44: 53-63.
- PERDIGÓ ARISÓ, M.ª T. (1979). Les lisières de forêts de feuillus dans la région de Sant Gervàs. *Colloques phytosociologiques*, VIII: 43-50.
- PERDIGÓ ARISÓ, M.ª T. (1986). La végétation de la région de Sant Gervàs. *In Colloque International de Bot. Pyrénéenne*: 209-216. Toulouse.
- PUJADAS i FERRER, J. (1981). Algunes plantes del Boumort. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 46: 101-102.
- PUJADAS i FERRER, J. (1981). Contribució al coneixement florístic de la Serra del Boumort (Prepirineu Català). *Fol. Bot. Misc.*, 2: 57-63.
- ROMO, A.M. (1983). Dades per a la flora de la Serra del Cis. *Collect. Bot.*, 14: 523-536.
- ROMO, A.M. (1988). *Flora i Vegetació del Montsec (Prepirineus Catalans)* (en premsa). Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències. Barcelona.
- VILLAR, L. (1980). Remarques chorologiques sur quelques plantes pyrénéennes. *P. Cent. pir. Biol. esp.*, 12: 85-99.
- VIVES, J. (1964). Vegetación de la Alta Cuenca del Cardener. *Acta Geobot. Barc.* 1-218.